

iskola és női tanfoly. 53.74, Városi felső ker. iskola. 18.66, Schwartz Henrikné 5, özv. Szvoda Lajosné 3. Képsorsolásból: Striegl Józsefné ivén 55.20, Lippayné és Fehér nővérek ivén 23.20, Paupertné ivén 30.—, Cholnokné ivén 8.30, Kiss Arnold ivén 15.60, Nagy Ágnes ivén 8.40, Ilbert Istvánné ivén 3.— K. összesen 522.10 K. Az adományokért fogadják a nemeslelkű adakozók a katonák halás köszönétét, amit az adományok szétosztása előtt Karg báró kerületi parancsnok a rendező hölgyek előtt tolmácsolt.

HIREK

0000

A kávéház ablakából.

(Saját tudósítónktól.) Sohasem szerettem a kávéházat. Dehát a háboru sokunkat, bár még mindig nem eleget, megváltoztatott. Mióta kitört a háboru, én is kávéházi alak lettem. Olyan, mint a többi kávéházi alak, akiket azelőtt anyira lesajnáltam. Sajnáltam őket, amiért a sűrű füstös levegőt szívják, mikor kiunt az utcán vagy a szabadban ragyogó napsugár, ózondus levegő és olyan sok minden, amüől éled az ember, ami életet. Dehát amint mondom a háboru kitörése óta a kávéházba szoktam. Nem a kávéházi Conradok vonzottak, hanem találtam a kávéházban egy nagyszerű mulatságot, mely a legjobb mozi-előadással is felér. Odaülök az ablakhoz és nézem az utcát. Azaz nem is az utcát, hanem annak csak egy kis részét. Annyit, amennyi a kávéház ablakából éppen belátható. Az utca-részlet alatt meg nem az aszfaltot, a járdát és kocsitutat meg a tulsó sori házakat értem, hanem azt az embergomolyagot, amely hol ritkább, hol sűrűbb tömegben elvonul az én kávéházi ablakom előtt.

Olyan sok minden látható azon a kis darab utcán. Az emberek jósága és rosszassága, bünei és érényei tarka egyvelegben vonulnak el az ablak előtt. Vannak állandó alakjaim, akik percre pont ugyanabban az időben jelennek meg, persze nem az én kedvemért, hanem a maguk kedvéért. Ez azonban nem menti meg őket attól, hogy ne nézzem, szinte azt mondhatnám, hogy ne tanulmányozzam őket. Van az emberek járásában, mozgásában, fejtartásában, nézésében valami, ami önkéntelenül egyéniségük analizálására csábítja az embert.

Egy mástól észre nem vettnek gondolt nézésből vagy mosolyból sokszor egy-egy embernek egész jellemképe rajzolódik le a szemlélő előtt. Mint például ma is előttem. Egy csapat sebesült katona haladt az utcán. Könnyen sebesültek voltak. Egyiküknek azonban nagyon nehezen ment a járás, jobban mondva a sántikálás. A jobb lába fején volt megsebesülve. Jó erős botra támaszkodva men és látszott az arcán, hogy minden egyes lépés fáj neki. Az ő testi fájdalma nekem is fájdalmat okozott, lelkit. Ki tudja kiépül-e valaha is?! S elgondoltam, mi lesz vele, ha civilben olyan a foglalkozása, amelyhez ép, erős, fürgé láb kell. Mert nem olyan egyszerű dolog ám még kétkézi munkásnak sem más kenyérkeresetbe, pláne nyomorékan, beleszokni. Ekközben hirtelen feltűnt nekem az utca túloldalán egy másik sánta. Civilember. Nem a sántaságával hívta föl magára a figyelmemet, hanem a nézésével és a mosolyával. Szinte kéjelgett a bicégy hadfi nézésében. Nézése szemtelen, mosolya kegyetlen volt. A káröröm a maga egész aljasságával ott ragyogott az ábrázatán. Arcáról leolvasható volt, hogy ime egy sántával több. S bizonyosan jól gondolom végig az ő gondolatát: dehogy egy, hanem száz, ezer, talán tizezer sántával több. Annak a tizezernek a kára, neki öröm. A mások kárán örvendező, a mások kárában kéjelgő öröm. Szemtelen, kegyetlen, gyallázatos öröm: a káröröm.

Hiába láttam azután még sok embert, férfit és asszonyt vegyesen haladni az utcán, akikről tudtam, hogy jók, becsületesek, önzetlenek, nem tudták elfeledtetni velem a

szemtelenül kéjelgő nézést, a kajánul örvendező mosolyt...

— **Magyar katonák Bécsben. Bécsből** írják: A császárok régi városában hangosabb lett a magyar beszéd. Hangosabb is, több is, zamatosabb is. **Magyar sebesültek**, derék katonák bámulják a rengeteg palotával ékes utcákat s nézik a kirakatokat. A bécsi purgerek, akik most háborus időben resztelnek fölvenni a veterán-kosztümöt, jólesően íttatják végig az izmos vállakon a szemüket:

— *Auch ein Ungar!* (Ez is magyar!)

Aztán benyul a zsebébe, szivart vesz elő és az orra alá tartja a jó bakának, aki azonban úgy bámul rá, hogy visszahökken az öreg. Majd hogy át nem dőli a szemével. Nem kell a német sógor cigárója, jobb volna neki valami jófajta verpeléti, a fináncmentes fajtából, amit a Garabos sógor ott szárit a kosárkában, a tanya végiben. Ez is csak úgy kell, ha **magyar szóval** adják, mert magyar szívvél csak az tud adni, akinek magyar a beszédje... A kórházban is ez a helyzet. Nem kell a magyar bakának, huszárnak semmi, a mit német szóval adnak. Hiába viszik rózsaszín szalaggal föl pántlikázva a szivart a bécsi leányok, hiába kínálják habos süteménnyel, csak immel-ámmal fogadják el. Villog egyet a szemük, aztán elfordulnak. És a bécsiek csodálkozva beszélnek róluk:

— *Olyan szemük van, mint a bajonett.*

Majdhogy keresztül nem dőlnek az embert... Érdeklődünk a jó magyaroknál, hogy hát minek ilyen barátságatlanok. És mondja egy debreceni baka:

— Nem vagyunk mink rusznyákok, akik még a muszkától is elfogadja a kenyeret. Aztán meg van bennünk magyar becsület...

Nem kutattunk a dolog után. Ez is azok közé tartozik, amiket nem lehet megmagyarázni. Ezt csak megérezni lehet. De csak annak, aki magyar, akinek a lelke magyar humusból fakadt, amely telisteli van a **legszebb büszkeséggel**. A magyar katona annyira büszke, hogy nem akarja, hogy szükségben levőnek nézzék. A jászivű bécsiek mégis segítettek a dolgon. Megkérték a magyar hölgyeket, hogy osztanák ki a magyar katonák közt az ajándékot. Amikor a **magyar szó** csendül be a fülkébe, mintha mennyei muzsika volna. Egyszerre mosolygós lesz az arcuk, elveszik a szivart, cigarettát. Ragyujtanak és köszönő szóval mondják:

— Az Isten áldja meg érte kisasszony...

Ilyenek a magyar katonák Bécsben.

— **Szoborleplezés Szilveszter-éjszakáján.** Az éjszakai járőrelők, a lumpok és a szolidabb fajták, — hisz bizonyára lesznek ilyenek sokan Szilveszter vidám éjjelén, — nem mindennapi, sőt jobban mondva, nem minden éjszakai látványban részesülnek. Az a titokzatos ur, aki a Széchenyi-tér egyik parkjában fáradhatatlanul áldogál már két év óta, durva zsák ruhában és a másik, aki most érkezett néhány nap előtt és emennek szomszédja, szintén zsákruhában: Szilveszter éjszakáján, mint valami álarcos bál önfeloldott pillanatában levetik unalmas inkognitójukat és büszke nyíltsággal, nagyságuk ragyogó teljében lépnek az újévi bámulók elé. Az egyik fehér márványt visel majd magán, szelidet és büszkét, végtelent és örökkévalót, amit csak a terméskövek fejedelme tud megtestesíteni; a másik komor lesz és fenkölt, erős és dacos, akárcsak mint akit bronzból öntenek. — **Széchenyi István** gróf és **Deák Ferenc** szobráról van szó. A két szobrot egy országos ünnepség keretében akarta a tanács leleplezni. Közbe jött azonban a háboru és a mostani nehéz időben nem lehet ünnepséget rendezni, ezért a tanács úgy határozott, hogy a két szobrot minden ünnepély nélkül Szilveszter éjszakáján ki fogják burkolni. Az érdekes szobor leleplezésnek így is bizonyára sok nézője lesz.

— **A zsidó szent-egylet tisztujtó közgyűlése.** Ma délután tartotta meg a szegedi zsidó szentegylet tisztujtó közgyűlést az egyesület székházában. A nagy számban megjelent tagok egyhangú lelkesedéssel ismét

Rosenfeld Nándort választották meg elnöknek. A tisztikar tagjai a következők lettek: **Gondnokok:** Bach Jenő, Beck Jenő (új), Benedikt Miksa, Böhm Sándor, Fellner Emil, Hirsch Ábrahám, Schaffer Mór, Ungár Benő. **Pénztáros:** Kohn Mór nagykereskedő. **Ügyész:** Holló Samu dr. **Menházigondnok:** Goldstein Pál. **Komazági gondnok:** Grossmann Fülöp. **Választmányi tagok:** Bokor Adolf, Csányi János, Czukor Ignác dr., Deutsch Lipót (új), Domán Mihály Eisenberger Nándor, buzási Eisenstädter Róbert, dr. Engel Mór, Gottlieb Dávid, Grosser Albert dr., Holländer József, bátyai Holtzer Emil, Holtzer Kálmán, Kiss Károly, dr. Kompolti Ábrahám, Landesberg Mór, Lów Immanuel dr., Lówy Adolf, May Gyula (új) Morenó Károly, Pártos Simon, Patzauer Sándor, várhelyi Rósa Izsó dr., Rubin József, Schaffer Vilmos, Stark Vilmos, Szász Emil, Szécsi Ede, Vas Károly, Weisz Albert, Winkler Bernát.

— **Harctéren levő szegedi katonák adománya.** A harctéren levő katonáink jószívéről, nemes gondolkodásairól tesz tanúságot az alábbi eset. **Magyar Imre** szegedi kavacs kezdeményezésére, aki mint őrmester, küzd Galiciában, a karácsonyi ünnepek alatt a szegedi katonák 226 koronát gyűjtöttek össze az elesettek hátramaradtjainak. A pénz a polgármesteri hivatalnak küldötte be **Magyar Imre** azzal a megjegyzéssel, hogy egy átlótt katonasipkában rakták össze. A szegedi katonáknak ezt a szép karácsonyi ajándékát **Bokor Pál** helyettes polgármester fogja a kívánt célra juttatni.

— **Meghalt Fehér Poldi.** A nyolcvanas — kilencvenes évek leghíresebb primása, a szegedi **Fehér Poldi** meghalt. Ismerték az egész országban, valamikor Amerikában is jelentős sikereket ért el a hegedűjével. De nemesak, mint primás tett hírré szert **Fehér Poldi**, hanem kiváló zenetanító is volt. **Lipót Szalvátor** és **Frigyes** főherceg gyermekeit tanította hegedűlni, az elhunyt **József** főherceg pedig, aki nagy gyönyörűséggel hallgatta mindig a játékát, egy értékes hegedűvel ajándékozta meg. **Fehér Poldi** Párisban is megfordult, ahol egy zenehangversenyen a nagy arany érmet nyerte el. Idősebb korában ott hagyta a neves primás a kávéház füstjét és szerényen, családi körben töltötte élete utolsó éveit Szegeden, Mikszáth Kálmán-utcai lakásán. Az utóbbi időben sokat betegeskedett és szombaton éjszaka meghalt. Ma délelőtt volt **Fehér Poldi** temetése nagy részvét mellett. Utolsó útjára sokan kísérték el a letűnt kor érdekes emberét.

— **Katona-est Mindszentén.** **Mindszentről** jelentik: December 22-én hangulatos katona-estét rendeztek a mindszei Patronázs és Veres Kereszt sebesültjeinek és szegényeinek gyámolítására. **Szilvássy Sándor**, a község plébánosa nyitotta meg tartalmas beszéddel az ünnepélyt, fejtegetve a háborúnak az erkölcsi érzelmekre gyakorolt hatását. Szavait 6—7 éves leánykáknak éneke zárta be, akik a Patronázs védencei, fejletlen gyermekhangon ugyan, de kis szívük teljes odaadásával énekeltek el a könyörgő imát a harcban levő édes apákra gondolva. Majd vetített képekkel illusztrált előadás következett a „Déli harctér” címmel. A vetített képekhez **Bárany** Árpád csongrádmegyei tanfelügyelő írt tartalmas szöveget. Nem állott a vezetőség rendelkezésére villanyfény, mindamelllett kitiűnően érvényesültek a pompás, szingazdag felvételek. Ezután a Lengyel fogoly című verset adták elő, melyre az ifjúsági zene és énekkar által előadott lengyel himnusz következett. Több vers és monológ előadása után a közönség a Himnusz énekelte el. A jelen volt idegen katonák, a javuló félben levő sebesültek szemében is megcsillant a könny. Az anyagi és erkölcsi sikerrel zárult est után felemelő érzésekkel oszlott szét a közönség.

— **Megszűnt a kabaré.** A Deák Ferenc-utcában, ahol már annyi kabaré kezdte meg rövid pályafutását, ismét csönd honol éjnek idején. A Moulin Rouge, a Palais de Dans, a